

11 jaar
Morsetekens

MÖRSETEKENS

JAARGANG 12 N°1
MAART 2025

WIJKMAGAZINE
VOOR DE MORS LEIDEN

Morsetekens

Morsetekens is het magazine dat bewoners van het Morsdistrict met elkaar verbindt. Gemaakt door enthousiaste vrijwilligers uit de wijk, brengen we verhalen, nieuws en initiatieven die ertoe doen.

We houden je op de hoogte van alles wat er speelt in de Mors – en dat doen we samen met jou! Jouw tips, ideeën en verhalen maken het magazine compleet.

o.a.:

- Prijswinnaar puzzel | 4
- Buurtgesprek Dekfels | 8
- Handboogschieten | 10
- Wijkvereniging Lage Mors | 12
- Betonkunstwerk Transvaal | 14
- Wijkregie Morsdistrict | 15
- DE GROENE RING | 16
- Engelbertha Hoeve verkaveld? | 17
- Hulphonden | 20
- Een Amerikaan in Leiden | 22
- Kweeklust | 25
- Dieren van de Mors | 26

Correspondentie

Wijkmagazine 'Morsetekens'
p/a Huis van de Buurt Morschwijk
Topaaslaan 19
2332 JC Leiden
E: info@morsetekens.nl

2025 data kopij & verspreiding

Sluitingsdatum insturen kopij:

1^e nr: 9 februari

2^e nr: 9 mei

3^e nr: 17 augustus

4^e nr: 16 november

Versijning:

1^e nr: 10 maart

2^e nr: 9 juni

3^e nr: 22 september

4^e nr: 15 december

Versijnt in: Morsdistrict Leiden

Oplage: **4000**, verspreiding ja sticker.

Website: www.morsetekens.nl

Social kanalen: zie onder

Redactie

Arjen Schouten	beheer website
Carla Koper	comm. coördinator
Frauke Bokker	coörd. distributie
Lia van der Laan	redacteur
Linda Bierman	redacteur
Rig Mutschler	redacteur
Sabine Hauwert	redacteur
Victor Kersing	webredacteur
Yvonne Nicasie	hfdred. & vormgever

Welzijnsorganisaties

Eveline Lameer	cultuurcoach
Marloes de Klerk	wijkregisseur
Jacqueline Vernooij	social worker

Stichting Vrienden van Morsetekens

Wendy Buysse	voorzitter
Yvonne Nicasie	penningmeester
? Open	secretaris

Heeft u een nee-nee sticker, dan ontvangt u geen magazine. Wilt u dat wel? Dan heeft de fietswinkel Bike Totaal stickers met "Ja Morsetekens" die u op uw briefbus kunt plakken of mail naar info@morsetekens.nl

VOOR EN DOOR DE MORSEBEWONERS

Met veel enthousiasme presenteren we het eerste nummer van 2025! Onze vrijwillige redactie heeft hard gewerkt om Morsetekens op tijd bij jullie te krijgen. Zoals altijd maken we dit magazine voor en met Morsbewoners. Ook dit jaar gaan we er samen met jullie, adverteerders, wijkverenigingen en welzijnsorganisaties, weer een mooi jaar van maken.

De afgelopen tijd hebben we veel uitdagingen gehad, zoals de fors gestegen drukkosten – die zijn nu 30% hoger dan voor de coronatijd en de inkomsten zijn lang niet zo veel gestegen. **Dankzij donaties én trouwe adverteerders** kunnen we dit blad nog steeds laten drukken. Hun steun is van onschatbare waarde voor het voortbestaan van Morsetekens. **Wil je ons ook steunen?** Kijk onderaan de gele balk wat je kunt doen.

In dit nummer lees je weer **volop verhalen** uit het Morsdistrict! We maken kennis met een bijzondere legobouwer uit Transvaal die eigen modellen ontwerpt en Leidse gebouwen in miniatuur namaakt, zoals de Stadsgehoorzaal – zowel van binnen als van buiten.

Ook is er een verslag van het maandelijkse **Buurtgesprek** in Deksel, een laagdrempelige bijeenkomst voor iedereen in de wijk. **Sportievelingen** kunnen lezen over twee nieuwe initiatieven: Mannenfit 55+ en handboogschieten in de Mors. De wijkvereniging Transvaal zet zich verder in voor het behoud van het glas-in- betonkunstwerk in de wijk en laat je weten hoe je kunt helpen (of bijdragen).

We besteden aandacht aan de **TWEEDE GROENE RING**, die water en groen ook buiten het centrum gaat verbinden. Heb je zelf ideeën? Tot **15 maart** kun je je stem laten horen.

Ook lichten we een bijzonder initiatief uit: het inzamelen van plastic doppen voor de **opleiding van hulphonden**. Een kleine bijdrage met een groot effect!

En wat is eigenlijk de **rol van de wijkregisseur** en de gebiedsprojectmanager? Je leest het allemaal in dit nummer. Natuurlijk ontbreekt ook een update over de **dieren van de Mors** niet, net als het laatste nieuws over de Engelbertha Hoeve. Veel leesplezier!

De redactie Morsetekens

Help ons met jouw donatie!

Daarmee kunnen wij het magazine blijven drukken.

Zie hier de QR code óf maak je bijdrage over o.v.v. "Stichting vrienden van Morsetekens te Leiden" :

NL19 SNSB 0787 8562 23.

Alvast heel erg bedankt!

De puzzelwinnaar

Miranda Crispijn loste de puzzel van december 2024 goed op en kwam als winnaar uit de bus.

Miranda woont met man en zoon in de Hoge Mors, maar is van oorsprong geen Leidse. Ze is wel een beetje Leids geworden en ze viert al jaren 2 én 3 oktober. Miranda puzzelt graag en heeft zelf een puzzelboek gemaakt. Als ze leuke puzzels ziet, waaronder ook veel sudoku's, knipt ze die uit en plakt ze in.

Als er dan tijd voor is, kiest ze er eentje uit. Die van de wijkkrant stuurt ze geregeld in, als het lukt hem op te lossen.

Miranda werkt 2 dagen per week bij een Friese bakker op de Doezastraat en heeft veel hobby's. Elke maandag wandelen, hardlopen, breien, haken en lezen om maar iets te noemen. Ze heeft halve marathons gelopen en zelfs triatlons, maar het vergde te veel tijd om te trainen. Haar zoon van 15 heeft nu ook een mooie maar tijdrovende hobby: hij maakt de mooiste legogebouwen en -figuren, vaak zelf ontworpen.

Miranda is erg blij met de boekenbon. Het hele gezin leest veel, dus ze zullen hem gauw besteden.

Lia van der Laan

Cultuurcoaches in de wijk

Het nieuwe jaar is begonnen, ook voor de cultuurcoaches. Dit betekent **nieuwe workshops in de Mors!**

Samen met SOL hebben we ervoor gezorgd dat elke 2e woensdag van de maand gevuld is met vernieuwende en creatieve workshops voor kinderen van 8 t/m 12 jaar. Talentplaza X Verwondermenu biedt een unieke kans voor kinderen om op een leuke manier creatief, technisch, met de natuur of de wetenschap bezig te zijn. Geef jouw kind de kans om een nieuw talent te ontwikkelen! Alle data met workshops vind je in het schema hiernaast.

Deelname is gratis en inschrijven is niet nodig!

Hebben jij, je partner of je kinderen niet de kans om aan clubs of buitenschoolse activiteiten mee te doen? Wij kunnen jullie hierbij helpen. Zowel het Jeugdfonds Sport & Cultuur als het Volwassenenfonds Sport & Cultuur helpen dit mogelijk te maken. Wil jouw kind bijvoorbeeld heel graag drumlessen, maar past dit niet in jouw budget? Bij ons kun je aankloppen om samen via dat fonds te regelen dat dit wel lukt.

Of wil je graag naar een museum of boeken lenen bij de bibliotheek? Dit kun je ook aanvragen via het Volwassenenfonds. Samen met je kind naar een museum? Voor kinderen is er óók een museumkaart, die wij kunnen aanvragen! Wil je hier meer over weten?

Mail naar cultuurcoach@bplusc.nl of stel je vragen in Huis van de Buurt Morschwijk. Elke donderdag is er een Cultuurcoach aanwezig tussen 13.00 en 15.00 uur, **we helpen je graag!**

Eveline Lameer Cultuurcoach

Zaterdag 22 maart 2025 13:15 - 15:00

OPSCHOONDAG

TRANSVAAL, LAGE MORS EN HOGE MORS

DOE JE OOK WEER MEE?
Meld je aan via de QR code
of tinyurl.com/schoon2025

13:15 Grippers en vuilniszak ophalen bij Die Leythe, Morsweg 148
13:30 Onze wijken opschoonen
14:45 Prijsuitreiking met koffie, thee, limo en lekkers bij Die Leythe

Win prijzen met je buit!

- Wie vindt het mooiste stuk afval?
- Wie vindt de meeste peuken?

Vragen?
Mail, app of bel Nina:
ninahorstra@gmail.com
0636012214

Wat is jouw zorg kant?

Bij ons kan je echt alle kanten op,
check onze vacatures en vrijwilligers-
functies:

werkenbijlibertasleiden.nl

Activiteiten

Huis van de buurt

Inclusio-Leiden

Wil jij meer leren over slaap, slaapgedrag, slaapkwaliteit en hoe je dit zou kunnen verbeteren? Is het echt noodzakelijk om acht uur te slapen? Tellen de uren vóór 12 dubbel? En moet je raam ook in de winter wagenwijd open voor een goede nachtrust?

Kom erachter tijdens het aankomende Leefstijlcafé De Mors!

Tijdens deze bijeenkomst gaan professionals op het gebied van gezondheid met jou in gesprek.

Ze delen hun kennis over slapen: de theorie, de praktijk en de hypes en mythes rondom slaap.

Deelname is gratis!

Deelname is gratis!

Leefstijlcafé DE MORS

5 Maart 2025

19:00 - 21:00 (inloop 18:45)

mboRijnland
Storm Buysingstraat 18C

Angelique Meskers - van Geel
huisarts en leefstijlarts

Hidde Hulshof
Slaapexpert

Claudia Beenackers
Slaapoeftherapeut

Fleur van Gelder
Apotheker

Seniorencoach:

Ik ben Romi van Dam, seniorencoach in de gezellige en diverse wijk de Mors. Vaak ben ik te vinden in het Huis van de Buurt Morschwijk (Topaaslaan 19). Als seniorencoach ondersteun ik senioren om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven in hun vertrouwde omgeving. Loop je ergens tegenaan? Ik denk graag met je mee om samen naar een oplossing te zoeken.

Veel senioren missen gezelschap om hen heen. Het gaat dan niet altijd over eenzaamheid, maar meer over 'het alleen zijn'. Samen kijken we naar passende activiteiten of uitjes in de buurt om anderen te ontmoeten. Ook merk ik dat veel senioren moeite hebben met de digitale wereld. In april start daarom de cursus Welkom Online, een samenwerking met het Ouderenfonds. Tijdens deze gezellige en laagdrempelige cursus leer je stap voor stap omgaan met internet.

Heb je behoefte aan een luisterend oor, wil je meer in contact komen met burens of zoek je aansluiting bij activiteiten, maar vind je het spannend om alleen te gaan? Neem contact met me op via 06-57310164 of romi.vandam@inclusio.nl.

Samen kijken we naar wat bij jou past!denk met je mee. Bel naar 06-57310164 of mail naar romi.vandam@inclusio.nl. Wie weet tot snel!

**INCLUSIO
LEIDEN.**

Internetcafé bij BuZz

Iedere donderdag middag kun je met grote of kleine vragen over de computer, laptop, tablet en smartphone terecht bij het internetcafé. Er staan enthousiaste vrijwilligers voor je klaar om je te helpen. Aanmelden is niet nodig. Deelname kost 1 euro per keer. Heb je een vraag of wil je meer weten?

Vrijwilliger naaiatelier gezocht!

Een van onze deelnemers schoof voor het eerst aan bij naai-les. Ze had nog nooit achter een naaimachine gezeten, maar pakte het razendsnel op. Na een tijdje keek ze op en zei: "Ik voel me zo fijn. Even geen stress, geen hoofdpijn." Twee uur lang ging ze helemaal op in het naaien, leerde nieuwe mensen kennen en oefende Nederlandse woorden als 'spoeltje' en 'klosje'.

En daar kunnen we jouw hulp goed bij gebruiken! Voor ons naaiatelier in de Mors zoeken we een vrijwilliger. Iemand die het leuk vindt om samen met deelnemers creatief bezig te zijn. Ervaring met naaien is fijn, maar enthousiasme en geduld zijn het belangrijkste. Het is ontspannen, leerzaam en vooral heel gezellig!

Lijkt het je wat? Of ken je iemand die hier blij van wordt? Stuur voor al het bovenstaande een berichtje of bel met Mila: 06-20 69 76 16

Mila Riato

SOL in de Mors

Maak kennis met ons nieuwe team!

We stellen graag ons nieuwe team aan jullie voor! Wij zijn er om samen met jullie de wijk nog fijner te maken. Of het nu gaat om ideeën voor de buurt, ondersteuning bij opvoeding of activiteiten voor jongeren, wij staan voor jullie klaar.

Community Builder: Souhailla Hadje

"Ik werk aan de Lerende Wijkaanpak. Dit betekent dat ik samen met bewoners en professionals kijk naar wat er speelt in de wijk. We zoeken naar duurzame oplossingen, zodat De Mors een fijne en sterke buurt blijft. Daarnaast bied ik laagdrempelige ondersteuning bij opvoeding. Heb je een vraag over opvoeding of kinderen? Dan help ik je graag!"

Jeugd- en Jongerenmakelaars

- Asthar & India – Jeugd- en meidenwerkers. Zij organiseren onder andere wekelijks de TalentPlaza en GirlsLounge.
- Rinus & Joy – Jongerenwerkers. Zij organiseren vooral weekelijkse sportactiviteiten en jongereninlopen.

Wij organiseren leuke en leerzame activiteiten voor jongeren en ouders en zorgen ervoor dat iedereen zich gehoord voelt. Wil je meer weten over ons programma? Bekijk het volledige programma op solnetwerk.nl/leiden en volg ons op Facebook (SOL Leiden) en Instagram (@stichtingsol.leiden).

Heb je vragen?

Neem contact op met onze community builder Souhailla via 06-43461581 of kom langs in het buurthuis!

BUURTGESPREK

Elke eerste woensdag van de maand wordt er in restaurant Deksel een buurtgesprek georganiseerd. Je kan dan spreken met medewerkers van de gemeente, politie, handhaving, het buurthuis en de woningbouw over al je vragen of zorgen.

Ik was nog nooit geweest, maar had nu enkele vragen. Bij de politie legde ik het probleem neer over de continu fietsende mensen op de stoep langs het winkelcentrum in de Opaalstraat. Mensen met kinderwagens en kleuters moeten uitkijken. Ik zelf trouwens ook. Ik word bijna letterlijk van de stoep gereden. Nooit zie je daar politie. Ook in ons wandelpark wordt met fietsen en zelfs fat-bikes gereden, wat verboden is. De Gemeente wil het veiliger maken, maar hoe en wanneer???

Van de gemeente kreeg ik bericht over een sculptuur die geplaatst gaat worden. Waar precies? Het blijkt op het Diamantplein. Ik probeer nu achter de naam van de kunstenaar te komen en wat het is geworden. Misschien met een leuk interview voor de wijkkrant.

Het was een goed gesprek die morgen, tijdens een lekker kopje koffie en nog gratis ook, en ook leuk om buurtbewoners te ontmoeten. Dat kan ook zonder vragen. Dus ik hoop u de volgende keer daar ook eens te ontmoeten en wilt u mij iets vragen over Morsetekens, dat zou nog leuker zijn.

Lia van der Laan

Elke eerste woensdag van de maand
 van 10.00-11.30
 5 februari
 5 maart
 2 april
 7 mei
 4 juni
 DEKSELS GRAND CAFE
 Granaatplein 1
 Hoge Mors

Buurtgesprek

Ga maandelijks in gesprek met medewerkers van gemeente, politie, woningbouw verenigingen en welzijn.

De eerste consumptie is gratis!!

Knutselclub Morschwijk

Hallo lezers van Morsetekens,

Ik ben Gee en drie jaar geleden kreeg ik de kans om in Huis van de Buurt Morschwijk een knutselclub te starten. Wat begon met vijf enthousiaste deelnemers, is nu uitgegroeid tot een gezellige groep van 17 mensen – van jong (9 jaar) tot jong van geest (92 jaar)!

Iedereen doet wat hij, zij of die leuk vindt: kaarten maken, breien, versieren met servetten en nog veel meer. Soms werken we samen aan een project, zoals in december, toen we prachtige kerststukjes maakten. Dankzij een bijdrage van Stichting Morslint konden we dit jaar extra mooie materialen aanschaffen.

Bij ons gaat het niet alleen om creatief bezig zijn, maar ook om gezelligheid en elkaar een luisterend oor bieden. Wil je eens meedoen?

Kom gewoon langs op donderdagmiddag of mail naar gee.heuzen@gmail.com. Huis van de Buurt Morschwijk, Topaaslaan 19. Hopelijk tot snel!

Gee & de Knutselclub

Fysiotherapie Optima Vita Vondellaan	Fysiotherapie Optima Vita Robijnstraat	Fysiotherapie Optima Vita Schouwenhove
Afspraak maken?		
Vondellaan	- info@fysiotherapievondellaan.nl - 071 576 17 57	
Robijnstraat	- robijnstraat@optima-vita.nl - 071 576 87 22	
Schouwenhove	- info@fysiotherapievondellaan.nl - 071 576 17 57	

Fysiotherapie
Manuele therapie
Oedeemtherapie
Revalidatie

Sportgerelateerd
Oncologie
Fysiotherapie aan
huis

HANDBOOGSCHIETEN

Een nieuwe sport in de Mors: handboogschieten bij Archery Events!

Komend voorjaar krijgt de Mors er een nieuwe organisatie bij. De handboogschietvereniging Archery Events verhuist dan van haar huidige terrein bij de Leidse Hout naar het achterste deel van het veld, waar Crescendo jarenlang korfbal speelde.

De vereniging bestaat sinds 2008 en kent nu ruim tachtig vaste leden die regelmatig trainen en aan wedstrijden meedoen. Ook verzorgen ze op aanvraag trainingen ('clinics') voor vrienden-groepen, bedrijven of andere organisaties. Met één school is al een afspraak gemaakt voor zes lessen in het handboogschieten.

Na een dip in de corona-jaren is de sport weer in opkomst met ruim 200 landelijke verenigingen. Daarin zijn zo'n 10.000 actieve leden met goede wedstrijdresultaten, zowel nationaal als internationaal. Zelfs op de Olympische Spelen!

Wist u trouwens dat er meerdere wedstrijdvormen van handboogschieten bestaan? Op de site van De Koninklijke Handboog Sport Nederland (KHSN) staan er nu zes: het doelschieten, de velddiscipline, het 3D-schieten, Run Archery, 25m1pijl, indoor en outdoor. Bij Archery Events worden alle disciplines beoefend, behalve het indoorschieten. De nadruk

ligt op het doelschieten en het 3D-schieten.

Bestuur en leden kijken uit naar de verhuizing, ook omdat ze een deel van het voormalige clubgebouw van Crescendo kunnen gebruiken om elkaar te ontmoeten. Ze delen het gebouw voorlopig met de projectmedewerkers van de gemeente. Zodra de verhuizing rond is en de baan is 'ingeschoten', zal Archery Events een open dag voor de buurt organiseren.

Bestuur Archery Events: Owain van Brakel, Eva Coppens, Sanne Donker, Ilona Baarspul, Loe Jacobs
<http://archery-events.nl>

Lage Morsweg 22, Leiden
 071-5323673
<https://maximeshairpalace.nl>

Voor 55+-ers:

Zin in een potje KDBVDK-voetbal?

KegelDeBalVanDeKastBal is een knotsgekke manier van voetballen en dat doen we in een gymzaal, partijtjes van 3 tegen 3.

In het midden staat een kast met een grote pylon erop en daarop een basketbal en op de kopse kanten van de zaal staat omgedraaid een klein doel met een kleine pylon, dat is de keeper. Al voetballend moet je proberen de bal van de kegel te schieten of via de muur te scoren in het kleine doel van de tegenstander.

Wij hebben altijd veel plezier als we aan het KDBVDK'jen zijn. En ineens kwam bij ons op: laten we een toernooi organiseren.

Maar eerst, wie zijn wij?

Wij zijn een groep 55+ mannen die iedere donderdagavond sporten in de gymzaal van Auris-de Weerklank aan de Robijnstraat 100. Werken aan je conditie en ... we doen voetbal of voetvolley of basketbal of bakobal of badminton, waar we zin hebben en in allerlei variaties, maar altijd met muziek er bij! Favoriet bij ons is KegelDeBalVanDeKastBal, en toen dachten wij, laten we in april/mei een toernooi organiseren met mensen uit de Mors. Idee?

Aan dit toernooi zijn geen kosten verbonden

Lijkt het je leuk en heb je er zin in, je kunt inschrijven met een team van 3 mannen die elk ouder zijn dan 55 jaar. Je kunt je ook individueel opgeven.

En als je twijfelt, kom dan gewoon een keer langs en doe mee, dan ervaar je het.

Deze sportgroep is onderdeel van Gymsport Leiden.

Inschrijven of meer info: Ton Zeilstra,
06 340 68 951, ton@teezet.nl.

En deze sport doen we 1 of 2 keer per jaar. 😊

WV Lage Mors

Koningsmarkt: vrijmarkt in Tesselschadestraat op 26 april
Dit jaar wordt Koningsdag gevierd op zaterdag 26 april. Wijkvereniging Lage Mors is alweer begonnen met de voorbereidingen voor het organiseren van de Koningsmarkt in de Tesselschadestraat. De nieuwe burgemeester komt het feestelijk openen om 9.30 uur en we hebben er zin in!

Als je ook mee wil doen, kun je je aanmelden via de website wvlagemors.nl. Een kraam van 3 meter breed kost €17,50 per kraam, een kleedje is gratis.

Anmelden voor allebei is verplicht in verband met de beschikbare ruimte. Vorig jaar waren we uitverkocht, dus meld je op tijd aan!

Ook zoeken we nog stoere wijkbewoners die van tevoren willen helpen met het opzetten van kramen. Kom je ons team versterken? Mail ons op: event@wvlagemors.nl.

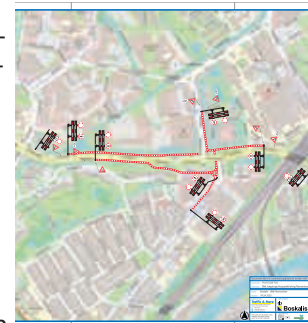
Fietstunnel Plesmanlaan vanaf 24 februari gesloten

De veelgebruikte fiets- en voetgangerstunnel onder de Plesmanlaan zal vanaf 24 februari tot einde 2027 gesloten worden voor al het verkeer. De weg erboven voor auto's en vrachtwagens zal pas later hinder ondervinden. We hebben vernomen van de gemeente dat er gewerkt wordt aan een plan waarbij hopelijk vanaf oktober een oversteek mogelijk zal zijn vanuit de Lage Mors richting het Bio Science Park. Voor die tijd zullen we moeten blijven omrijden.

Hoe kunnen we omrijden? Via het tunneltje bij de Verbeekstraat en via de zuidkant van de Plesmanlaan (aan de kant van TeekensKarstens) onder het spoor door. Op de Vondellaan zullen het fiets- en voetpad vanaf de Gerard Brandstraat tot aan de Plesmanlaan aan de kant van het Motorhuis afgesloten worden. Aan de kant van de ambulances zal het fiets- en voetpad open blijven. Zie hiernaast de omleidingsroutes en houd onze website in de gaten.

Tot 31 maart kun je met vragen over het project terecht bij het inlooppreekuur van Boskalis. Je kunt langslipen op dinsdag van 15.00 – 16.00 uur en op vrijdag van 09.00 – 10.00 uur op Plesmanlaan 2, boven het Motorhuis.

Project Vondel en de Zwaan

Op 13 december is een beroepschrift ingediend bij de Raad van State tegen een aantal aspecten van het bestemmingsplan van Vondel en de Zwaan. Het beroepschrift is ingediend met behulp van de crowdfunding van de Wijkvereniging. We wachten nu af of de indieners van het beroepschrift ontvankelijk worden verklaard.

Ook is het doorgaan van de zaak vanuit de wijkvereniging afhankelijk van de financiële ondersteuning. Hiermee kunnen we ook expertiserapporten op laten stellen ter ondersteuning van de bezwaren. Je kan de zaak helpen door een donatie te doen via de website van de Wijkvereniging: www.wvlagemors.nl. Je kan ook helpen door lid te worden of je bureau lid te maken. Hoe meer leden de Wijkvereniging heeft, hoe sterker we staan. Je bent al lid voor €10,- (eenmalig)

Ieder huis een regenton

De noodzaak om regenwater op te vangen wordt door de klimaatverandering steeds groter: regentonnen ontlasten het rioleringsstelsel en besparen drinkwater bij droogte. Regenwater is ook veel beter voor planten door het lagere kalkgehalte. We willen graag het gebruik van regentonnen binnen onze wijk stimuleren. Voor elke situatie en budget is er wel een geschikte regenton te vinden. Met hulp uit de ProfBurgWijk en Samen aan de Slag, willen we de drempel verlagen een regenton aan te schaffen door een 'ontzorgingspakket': informatie m.b.t. selectie, aansluiting en gebruik van een regenton, kortingsactie op de aanschaf, plus subsidie van de gemeente. Kom op de volgende dagen naar de Jacob Catslaan om meer over deze regentonnenactie te horen en de probeercollectie van ca. 10 regentonnen te bekijken, die ook thuis uitgetest kunnen worden: **5 april, 26 april** op de Koningsmarkt en **24 mei**. Tot dan!

Bakkerij Raaphorst nu echt gesloten

Bakkerij Raaphorst deed op 31 december haar deuren voor de laatste keer open. Met dank aan de initiatiefnemers uit de Coornhertstraat, hebben we Esther, John en de rest van het bakkersteam een prachtig afscheid gegeven. Met zeker 100 buurtgenoten hebben we ze bezongen om ze te bedanken voor ruim 90 jaar brood bakken, voor iedereen klaarstaan, Koningsdagtompoucen, het lekkere brood en heerlijke croissantjes en oliebolletjes waar iedereen

van genoot. Het lied is terug te vinden op onze website en het boekje met jullie bijdragen zal daar ook komen te staan. Bedankt Esther, John en de rest van het bakkersteam! Het gaat jullie goed in 2025 en verder.

Warmtewandelingen

Om beter inzicht te krijgen in waar je huis warmte "lekt", hebben we tijdens warmtewandelingen op 3 en 5 februari 2025 in de wijk rondgelopen met een warmtebeeldcamera. Zo konden we bij de deelnemers aan de wandeling goed zien, welke plekken van hun betere isolatie kunnen gebruiken. Wil je ook meer weten over energieverbruik in je huis en woon je in de Lage Mors, vraag dan de **Energiekit** aan.

Natuurvriendelijke oever langs P.C. Hooftlaan

Langs het water tussen de P.C. Hooftlaan en het spoor is een vernieuwde natuurvriendelijke oever aangelegd. Door de oever minder steil te maken ontstaat er een ondiep leefgebied voor de verschillende fauna in de sloot. Ook komt er een ijsvogelwand. "Hopelijk weten de 'blauwe flitsen' de wand straks te vinden", zegt een woordvoerder. "Zeker als het weer tijd wordt om eitjes te leggen." Dus houd je ogen open als je er in de lente en zomer langskomt: misschien zie je wel een ijsvogeltje!

Wil je ons ondersteunen? Door lid te worden laat je zien dat je betrokken bent bij ontwikkelingen en activiteiten in de buurt. En natuurlijk word je uitgenodigd voor de jaarlijkse ledenvergadering waarin je je stem kunt laten horen. Lidmaatschap kost eenmalig € 10,- **Kijk op: www.wvlagemors.nl**.

Betonkunstwerk

Steun inbouw van het glas-in-betonkunstwerk

Kunstenaar Jan Meine Jansen maakte in 1966 een enorm kunstwerk voor het trappenhuis van het belastingkantoor aan het Stationsplein. Het kantoor wordt nu gesloopt, maar de Historische Vereniging Oud Leiden heeft het grootste glas-in-betonkunstwerk kunnen redden, op kosten van de gemeente. Het plan is om het in te bouwen in één van de nieuwbouwprojecten in Transvaal 1, maar dat kost veel geld. Er is al financiële steun aangevraagd bij grote cultuurfondsen en van het bedrijfsleven, maar ook Leidenaars kunnen bijdragen. Wijkvereniging Transvaal steunt de inzamelingsactie. Samen moet het lukken dit unieke kunstwerk voor eiden te behouden en weer te gebruiken.

Het kunstwerk

De glas-in-betonwand is vijf verdiepingen hoog en ruim zeven meter breed. Het kunstwerk bevat 126 ramen in de primaire kleuren rood, geel en blauw. Kunstenaars uit de periode na de Tweede Wereldoorlog wilden kunst dichterbij de mensen brengen. Iedereen in het belastingkantoor werd omringd door de sfeer van de kleuren. De zon zorgde voor wisselende kleurbanen over de dag. Het was in die tijd het duurste kunstwerk dat uit de rijkspercentageregeling werd gefinancierd.

Jan Meine Jansen gebruikte ook de mengkleuren groen, oranje en roze, net als de Leidse oprichter van de Stijl, Theo

van Doesburg.

Dit maakte het kunstwerk extra bijzonder voor Leiden. In Wassenaar is nog een kleiner glas-in-betonkunstwerk van Meine Jansen te vinden in de Messiaskerk.

De toekomst in de Tarentaal

Verschillende plannen voor herplaatsing bleken niet haalbaar of werden door de gemeente afgewezen. Architect en kleinzoon Allard Meine Jansen heeft nu een plan ontwikkeld om het werk te plaatsen in de nieuwbouw M2-kavel, die

straks "Tarentaal" gaat heten. Dit betekent dat het onderste deel van het kunstwerk zal doorlopen in de parkeergarage onder de Tarentaal. In de Tarentaal komen 156 huurappartementen en een sociaal pension.

Inzameling

Wil je de actie steunen? Ga dan naar <https://www.gofundme.com/f/behoud-het-glas>. Heb je wat meer te besteden? Dan kun je ook een raam adopteren. De naam van de gever (of diens bedrijf) wordt dan vermeld op een namenplaat bij het kunstwerk. Meer informatie hierover is te vinden op de website van Sleutelstad.

Rig Mutschler

Wijkregie Mors

Marloes de Klerk - Wijkregisseur

Ik ben Marloes de Klerk en vanaf 1 januari ben ik de wijkregisseur voor stadsdeel west: Het Morsdistrict, de Stevenshof en het Leiden Bio Science Park. Vorig jaar viel ik al in als wijkregisseur en daarvoor heb ik 6 jaar gewerkt als communicatieadviseur voor de gemeente Leiden.

Ik heb 13 jaar op twee verschillende plekken in de Lage Mors gewoond en één van mijn kinderen is er geboren. Nu woon ik al een aantal jaar in een andere wijk in Leiden. Ik vond de Lage Mors een fijne plek om te wonen. Vanwege het leuke contact met burens en de ondernemers in de wijk, het mooie park Kweeklust en de prettige opzet en ligging van de wijk. Ik kom nog bijna dagelijks in de wijk. Niet alleen voor mijn werk, maar ook voor de winkels en om mijn kinderen naar school te brengen.

Wat doet een wijkregisseur?

Als wijkregisseur is het belangrijk dat ik goed weet wat er speelt en leeft in de wijk en de verschillende wijknetwerken. Zo kan ik zorgen dat de wensen van de wijk, de gemeente en de organisaties bij elkaar komen en bij het beleid van de gemeente aandacht vragen voor de leefbaarheid in de wijk. Daarvoor ben ik vaak aanwezig bij bijeenkomsten in de wijk, zoals bewonersavonden, de Ontdekmarkt en het Leefstijlcafé. Daarnaast heb ik geregeld contact met de wijkverenigingen en met bewoners. Mijn werk is dus heel divers. Zo help ik bewoners en organisaties op weg als ze een idee hebben

voor de wijk, zoals de aanleg van een jeu-de-boulesbaan, een kunstwerk of een buurtfeest. Daarnaast denk ik mee over projecten zoals de Plesmanlaan, Vondel en de Zwaan en het project aanpak leefbaarheid Transvaal. Soms nemen bewoners contact met mij op, omdat zij zich zorgen maken over de (verkeers)veiligheid in de buurt of bijvoorbeeld last hebben van scooters die over de stoep rijden. Ik breng ze dan in contact met een collega en samen zoeken we naar een oplossing. Ik breng dan ook de wijkboa op de hoogte, zodat handhaving ook haar steentje kan bijdragen.

Buurtgesprek in Dekfels

Heeft u vragen voor de wijkregisseur? Dan kunt u mij iedere eerste woensdag van de maand vinden bij het buurtgesprek in Grand café Dekfels in de Hoge Mors. Daar gaan we met een kopje koffie of thee met elkaar in gesprek en delen we kennis en ervaringen over de wijk. Met als doel met elkaar de leefbaarheid in de wijk te verbeteren. Tussen 10 en 11:30 uur sta ik u te woord, samen met de wijkagent, de wijkboa, Inclusio en de woningbouwcorporaties. U kunt ook vragen stellen via het contactformulier op leiden.nl of telefonisch via 14071.

Ieder kwartaal organiseer ik een zogenaamd Integraal Gebiedsteam Overleg voor het Morsdistrict. Hiervoor nodig ik de sociale partners in de wijk, schooldirecteuren, het COA, de woningcorporaties en de wijkagent uit. Met elkaar bespreken we belangrijke ontwikkelingen in de wijk. Vincent van Velzen is gebiedsprojectmanager bij de gemeente Leiden en geeft de aanwezigen bij ieder overleg een update over de lopende fysieke projecten waar de gemeente bij betrokken is, zoals woningbouwprojecten, vergroeningsprojecten en de aanpak van wegen.

Vincent van Velzen – gebiedsprojectmanager

Als Leidenaar werk ik sinds 2016 als projectmanager bij het gemeentelijke projectbureau. Ik heb op veel verschillende plekken in Leiden gewoond, waaronder een tijdje in Transvaal II in de Rijnzichtstraat. Ik vind het erg leuk om te werken aan mijn eigen stad en plekken die ik goed ken. Maar niemand kent de plekken zo goed als de mensen die er wonen en werken. Daarom ga ik voor mijn projecten altijd graag in overleg met de omwonenden, om te horen wat er allemaal speelt.

Wat doet een gebiedsprojectmanager?

Projectmanagers van het gemeentelijk projectbureau zorgen, samen met projectondersteuners en deskundigen van andere afdelingen, dat een project goed loopt. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij het Vondelkwartier, Wijkspark De Mors en het Werninkterrein. Dat deden we eerst door de hele stad heen, maar sinds kort richt ik me op Leiden West. Ik stem af met andere projectmanagers in Leiden West, zodat we goed weten wat belangrijk is voor de wijk en de bewoners en zo het werk en de service kunnen verbeteren. Ik heb vaak contact met wijkregisseur Marloes en sluit ook aan bij het Integraal Gebiedsteam Overleg.

Wij hopen samen met u als inwoners van De Mors te werken aan een mooie en sociale wijk.

Marloes de Klerk en Vincent van Velzen

De TWEEDE GROENE RING van Leiden: Geef je mening!

De Gemeente Leiden werkt aan een project genaamd 'De TWEEDE GROENE RING'. Het doel van het project is om een lange verbindingroute te maken van water en groen aan de buitenrand van de stad. De naam van het project suggereert dat er ook al een eerste groene ring is, en dat klopt! Daarmee wordt verwezen naar het Singelpark in het centrum. Het Singelpark is een stadspark van 6,5 km lang in de vorm van een rondje, waar inwoners en bezoekers van Leiden heerlijk kunnen wandelen langs de singels.

Met het project 'De TWEEDE GROENE RING' probeert de gemeente Leiden de stad nog prettiger te maken om in te wonen, ook buiten het centrum. Het is de bedoeling dat deze tweede ring het groen van parken, sportparken, volkstuinten, water, oevers en wijken met elkaar verbind. Bewoners van Leiden en andere mensen uit de regio kunnen hier straks wandelen, fietsen, sporten, spelen en elkaar ontmoeten. Hoe de TWEEDE GROENE RING er precies uit komt te zien, is nog niet bekend. De verwachting is nu dat in de wijk de Mors het vooral impact heeft rondom de (sport)parken rond de Haagse Schouwweg in de Hoge Mors, en rondom de wijk Bockhorst.

De gemeente heeft een prijsvraag uitgeschreven voor de invulling van Tweede Groene Ring. Een jury heeft van alle inzendingen drie ideeën uitgekozen.

Als bewoner van Leiden kun je je mening geven over deze drie ideeën.

Dat kun je doen vanaf zaterdag 15 februari tot zaterdag 15 maart via doemee.leiden.nl.

Na 15 maart kiest de jury het winnende idee en laat de gemeente dat natuurlijk aan de bewoners weten.

Engelbertha Hoeve verkaveld?

Op 12 september 1981 opende burgemeester Cees Goekoop officieel het restaurant Engelbertha Hoeve aan de Hoge Morsweg 140. Dit was een droom van Bram en Engeltje Favier, die op latere leeftijd nog een goed restaurant wilden beginnen. Ze waren allebei ouder dan 60 en hadden veel ervaring in de horeca. Eerder waren ze bijvoorbeeld eigenaar van Hotel Minerva in Leiden.

Vroeger heette het gebouw Weltevreden en hoorde het bij Oegstgeest. De familie Van Egmond had hier generaties lang een boerderij. In 1966 werd het gebied onderdeel van Leiden, omdat er ruimte nodig was voor woningen. De boerderij werd niet gesloopt, maar bleef staan om in te wonen. Vanaf 1977 was het leeg en raakte het in verval. In 1979 kocht de familie Favier het pand en verbouwde het tot restaurant. In 1989 werd het restaurant verkocht aan het echtpaar Arslanagic, dat het tot 2019 runde. Ik was een van de laatsten die hier een receptie hield voordat het restaurant sloot. Daarna werd het pand gekocht door erfgoedorganisatie Stadsherstel uit Amsterdam. Zij verbouwden het tot elf energiezuinige woningen, zonder gasaansluiting. In 2022 werd het officieel geopend door wethouder Yvonne van Delft.

In december 2024 hangen er borden met "Binnenkort in de verkoop". We vroegen Stadsherstel om uitleg en kregen antwoord van de heer Meerstadt, de directeur.

Hij vertelde dat het plan eerst was om de woningen te verhuren, maar dat dit financieel niet haalbaar bleek. Dit kwam door hogere rente, onverwacht hoge kosten en nieuwe regels voor huurwoningen. Daarom hebben ze besloten de woningen apart te verkopen om zo grote verliezen te voorkomen.

Stadsherstel vindt dit een moeilijke keuze, omdat ze meestal monumenten in eigendom houden. Toch zijn ze blij dat ze het gebouw hebben gerestaureerd en een nieuwe functie hebben gegeven. Het pand zal straks beheerd worden door een Vereniging van Eigenaren, die voor het monument moet zorgen. We blijven volgen hoe dit zich ontwikkelt!

Ger Koper

Geschiedenis Hoge Mors

De Hoge Mors wordt begrensd door de Rijn, de Doctor Leylaan, de A44 en opnieuw de Rijn bij de Rhijnhofweg. Het gebied werd pas in 1966 bij Leiden gevoegd; daarvoor hoorde het bij Oegstgeest.

Toch stonden er al eerder bijzondere panden, zoals landhuis Rhijnhof (1775) en de Engelbertha Hoeve (1766) aan de Hoge Morsweg. Ook het boerderijtje op nummer 136 stamt uit die tijd.

Op nummer 117 staat een pand dat dienstdeed als school en later als fabriek, waar onder andere Schulpen Schuim gevestigd was. Naast dit gebouw staat het voormalige woonhuis van het schoolhoofd.

Ondanks latere nieuwbouw heeft de Hoge Morsweg zijn charme behouden.

Bron: Erfgoed Leiden

18 Morsetekens

Archief Ton Passchier

WILGENKNOTTEN

In de winter is het snoeitijd voor de knotwilgen. Ook in de Hoge Mors worden weer volop wilgen geknot. Grote stapels gesnoeide takken liggen langs de waterkanten om te worden opgehaald door de gemeente. Medewerkers van de Groenvoorziening zijn hier druk mee in de weer. Niet alle wilgen worden gesnoeid. Een rijtje wilgen is vaak om en om geknot. Dat maakt me nieuwsgierig en ik vraag aan iemand van de groendienst waarom niet alle wilgen gesnoeid worden: "Het wordt anders zo'n kale boel, volgend jaar doen we de andere", vertelt de man. "Het is veel werk, maar ook leuk om te doen. Je bent lekker buiten en het knapt er altijd zo van op." Ik vraag hetzelfde aan een bevriend hovenier. Zij vertelt, dat het goed is voor insecten als er ook wilgen met takken overblijven. Die insecten kunnen zich tussen de takken schuilhouden.

Als je alle takken van een boom wegsnoeit noem je het snoeien 'knotten'. De wilg groeit snel, maar hoeft niet heel vaak geknot te worden. Je moet wel op tijd knotten, want anders worden de takken te zwaar. Ze kunnen dan afscheuren en grote wonden aan de stam veroorzaken.

Als ik met mijn honden aan het wandelen ben zie ik een wandelaar verwoed zoeken tussen de stapel takken en even later voldaan verder lopen met een mooie grote stevige tak, die hij gebruikt als wandelstok. "Ik kan op mijn leeftijd wel wat extra steun gebruiken" roept hij lachend als ik hem gedag zeg. Zo zie je maar, ze zijn geschikt voor diverse doeleinden. De knotwilg bepaalt al heel lang het beeld van het Nederlandse landschap. Vroeger plantten ze op veel plaatsen wilgen door gewoon een afgeknipte rechte wilgentak uit te zoeken. Ze knipten dan de onderste 70 centimeter kaal en

zetten de tak in de grond. Een jaar later begonnen ze met opkronen. Dan haalden ze de zijtakken van de nieuwe boom weg tot de stam de goede hoogte had om echte wilgentakken te gaan vormen: de kroon. Pas in het derde jaar begon het wilgenknotten. Na ongeveer 20 jaar ontstond zo de knotwilg. De wilgentakken werden gebruikt voor manden, erfafscheidingen, gereedschap, klompen en veevoer. Voor de natuur in de stad biedt de wilg niet alleen beschutting voor insecten. De holle stam van grote wilgen biedt plek voor vogels, vleermuizen, insecten en knaagdieren. De bloemen van de wilg, de wilgenkatjes, zijn in het voorjaar erg belangrijk als voedsel voor de bijen. Vind je het leuk om zelf eens te proberen? Je kunt op veel plekken als vrijwilliger helpen met wilgen knotten. Dat kan bijvoorbeeld bij het Zuid-Hollands Landschap of bij de IVN.

Sabine Hauwert

PLASTIC DOPPEN VOOR HULPHONDEN

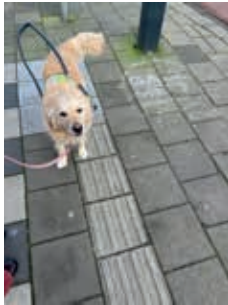
In het winkelcentrum Diamantplein staat al een tijd een doos om plastic doppen in te zamelen voor hulphonden. Het plastic wordt hergebruikt en een deel van de opbrengst gaat naar de **opleiding voor hulphonden**.

De doos staat bij de schuifdeuren aan de kant van de haringkar en de ALDI. Het is de bedoeling om er **ALLEEN** plastic doppen en deksels in te verzamelen! **Zie de afbeelding.** Ook de doppen die tegenwoordig vast aan de fles zitten kun je er in doen. Flessen zonder dop behouden gewoon het statiegeld.

Wij zorgen dat de doppen bij een verzamelpunt komen, waar ze worden gewassen en uitgezocht door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarna verwerkt een fabriek ze tot bijvoorbeeld plastic pallets of kratjes.

De hulphonden zijn niet alleen blindengeleidehonden. Hulphonden zijn er ook voor mensen met een andere lichamelijke beperking of ziekte, zoals diabetes, epilepsie en psychische aandoeningen zoals autisme, ADHD en PTTS, o.a. ontstaan door oorlogsmis-sies.

Helaas was de bedoeling van de doos niet voor iedereen duidelijk. Hij werd zelfs wel voor afval gebruikt of weggegooid. We hopen dat onze buurtgenoten de actie nu kennen en meespren!

Mocht u een grote hoeveelheid hebben, dan kunt u een mailtje sturen naar: nagiha.swagers@outlook.com.

Meer info op www.doppensparen.nu

Dank en met vriendelijke groet!
Nagiha & José.

Topaz
Het hele leven telt

Wonen en leven zoals u dat wilt. Het liefst zo lang mogelijk in uw eigen huis.

**Thuis is immers een vertrouwde, veilige plek,
met een verleden, herinneringen en gewoontes.**

Wenst u zorg aan huis voor als u langdurig intensieve zorg en begeleiding nodig heeft? Met Topaz Volledig Thuis ontvangt u verpleeghuiszorg in uw eigen huis en omgeving. Als u fysio, ergo, logopedie of diëtiëk behandeling(en) aan huis of op locatie nodig heeft, kan Topaz360 met een team van verschillende specialisten bij u thuis komen. Samen met u kijken zij hoe u zo

lang mogelijk zelfstandig thuis kan blijven wonen. En als u het steeds lastiger vindt om thuis zelfstandig de dag door te brengen, kunt u naar een van de Ontmoetingscentra van Topaz. Hier zorgen we voor dagritme, structuur, ontmoeting en zingeving. Dat helpt om langer thuis te blijven wonen.

www.topaz.nl

JOB BOUWT LEIDEN VAN LEGO

Voor de Nieuwsbrief Transvaal interviewde Peter Viering legobouwer Job de Reus uit Transvaal II. Job gebruikt niet de kant-en-klare legopakketten, maar ontwerpt zijn modellen helemaal zelf. Zijn Leidse gebouwen en monumenten vragen veel gepuzzel, maar het resultaat is geweldig. "Voor de lange ijzeren staken aan de Kerkbrug in de binnenstad heb ik bijvoorbeeld minuscule vishengels van lego gebruikt" vertelt Job. Van de Stadsgehoorzaal bouwde hij de buitenkant én het interieur na.

Ga voor het hele interview naar www.transvaalleiden.nl

> scroll naar onderaan, klik Transvaal Aangesloten, klik Aangesloten 19, scroll naar het interview. Of voor afbeeldingen van Jobs ontwerpen naar www.dutchmadebricks.com

Een Amerikaan in Leiden

Er bestaan op de wereld meer dan 60.000 soorten bomen. Daarvan groeien er zo'n 5.000 in Nederland. Slechts 35 van deze 5.000 soorten zijn echt inheems; al die andere hebben ons land van buitenaf bereikt. Deze buitenlandse soorten blijken het in de Nederlandse omstandigheden goed te doen.

Eén daarvan is de Tulpenboom (de Latijnse naam is 'Liriodendron tulipifera'), afkomstig uit het oosten van de Amerika. De naam verwijst naar de bladeren én de bloemen, die doen qua vorm aan een tulp denken. In de 17e eeuw is hij naar Europa gebracht. Sindsdien heeft juist Leiden een bijzondere band met de Tulpenboom opgebouwd.

Herman Boerhaave, hoogleraar en baas van de Hortus, zorgde ervoor dat deze fraaie boom al in 1716 een plaats in de botanische tuin kreeg. Hij staat er dus ruim 300 jaar! Wanneer je vanaf het Rapenburg na de poort linksaf gaat, kan je er niet omheen: meer dan 20 meter hoog met een stamomtrek van ruim drie meter. Vele Leidenaren hebben een band met deze boom.

In de 20e eeuw was schrijver en beeldend kunstenaar Jan Wolkers dol op deze boom, vooral vanwege de prachtige herfstverkleuring.

Als kind al kende hij de Tulpenboom bij kasteel Oud Poelgeest. In zijn tuin op Texel moest deze soort dus ook een plek krijgen. Elk jaar weer genieten van het felle geel, daar was het hem om te doen! Dit leidde tot zijn laatste schilderij 'Het Grote Gele Doek'. In museum de Lakenhal aan de Oude Singel is dit imponerend werk te bewonderen.

Zo blijft de Tulpenboom nauw verbonden aan onze stad. En wil je de boom dichterbij huis, in onze eigen wijk zien? Je vindt een jongere versie in het plantsoen op de hoek van Vondellaan en Lage Morsweg

(foto), twee nog jongere exemplaren langs de Jacob Catslaan (bij nr. 50) en drie langs het Maansteenpad. Zelfs nu, zonder bladeren, is de Tulpenboom goed te herkennen aan zijn mat-paarse knoppen: die zijn wat plat en lijken op een eendenbek. Ga maar eens kijken.

Koen van Zoest

Een BSO gewoon voor kinderen!

Bij ons staat het kind centraal. Bij BSO Speelland geloven we dat elk kind uniek is en het recht heeft om zich op zijn eigen tempo te ontwikkelen. We streven ernaar om een omgeving te creëren waarin kinderen zich veilig, geaccepteerd en gewaardeerd voelen.

Kortom; een plek die gewoon voor kinderen is.

Chi Kung - Tai Chi

Slowfood for body and mind
www.taichileiden.nl
 06-29518441

Dierenweide Kweeklust

Feestelijke opening van het seizoen op zondag 2 maart.

Tijdens de koude en regenachtige wintermaanden is de dierenweide gesloten. Vanaf zondag 2 maart gaan we weer open voor publiek en is iedereen van harte welkom om langs te komen. Dit kan iedere woensdag- en zondagmiddag tussen 14.00 en 16.00 uur. De opening vieren we op een feestelijke manier met leuke activiteiten voor jong en oud. Iedereen is welkom!

We hebben deze winter ook een nieuwe bezoeker van de dierenweide: een buizerd. Hebben jullie deze ook al gezien? We houden goed in de gaten dat onze cavia's veilig onder-

dak hebben wanneer hij op bezoek is. De dierenweide wordt dagelijks beheerd door een enthousiast team van vrijwilligers. Lijkt je dit ook leuk? Je bent van harte welkom om eens mee

te helpen! Meld je aan via dierenweidekweeklust@gmail.com. Als laatste een oproep: graag de dieren niet voeren. Ze krijgen de juiste voeding van de verzorgers en ze zijn erg gevoelig voor verkeerd eten, zoals brood en restjes gft-afval. Hier kunnen ze ziek van worden en dat willen we natuurlijk niet.

Hopelijk zien we jullie snel bij dierenweide Kweeklust!

Doe je een keer mee met KweeklustVrienden?

Een groep bewoners uit de Mors noemt zich KweeklustVrienden. Zij voeren een paar keer per jaar vrijwillig onderhoud uit in ons wijkpark Kweeklust. Dit gebeurt in overleg met de gemeente. Op de drie natuurvriendelijke oevers knippen zij riet, steken zij distels, brandnetels en zuring uit. Ook trekken zij boomopslag weg.

In 2025 gaat de groep hier weer verder mee. Het resultaat zal hopelijk weer snel te zien zijn. Namelijk prachtig bloeiende oevers waar insecten graag een bezoek brengen en parkbezoekers van genieten. Heb je zin om een keertje mee te helpen? Je bent van harte welkom!

Meld je aan bij kweeklustvrienden@gmail.com. Je krijgt bericht wanneer we weer aan de slag gaan. Het is op vrijwillige basis, je zit nergens aan vast.

De zanglijster

“Hamid, Hamid, Hamid!” Zo omschreef ik eens tijdens een excursie voor vluchtelingen een muziekstrofe die de zanglijster liet horen. Tot vrolijkheid van de deelnemers.

“Marietje, Marietje; Tinie, Tinie, Tinie ...” Vogelaars zeggen wel dat de zanglijster al zijn kinderen roept. Daar zijn dan wel rare kostgangers bij, want er kan zomaar een herhaalde buizerdroep tussen zitten, of een weidevogel.

Samenvattend: de zang van de zanglijster bestaat uit een strofe van twee- tot viermaal dezelfde motiefjes, gevolgd door een strofe van heel andere motiefjes, enzovoorts, met volop imitaties. Ie-klanken overheersen, in tegenstelling tot de verwante merel, die ook veel oo- en oe-klanken voortbrengt. De zang is helderder en luider dan die van de merel. De zangpost is meestal hoog in de boom, terwijl een merel ook wel een dak uitkiest.

De zanglijster begint al heel vroeg te zingen, heel vroeg op de dag, al een uur voor zonsopgang, en heel vroeg in het jaar, zeker al vanaf februari. Dan zijn nog niet alle weggetrokken exemplaren terug, dus het kunnen ook zanglustige overwintersaars zijn.

Een ander geluid van de zanglijster is de trekroep: “tsip”, een kort, hoog en zacht getik, dat moeilijk boven de stadsgeluiden uitkomt. Vooral in oktober in het donker te horen.

Zanglijsters hebben een groot broedterritorium; ze nestelen (en zingen) honderden meters uit elkaar. Ze hebben hoge bomen nodig en veel dichte onderbegroeiing aan struiken, waarin ze hun nest bouwen. In 2024 waren er territoria in Kweeklust, Morspark en Rhijnhof (bron Waarneming.nl).

Deze winter scharrelt zij of hij ook rond in de Bockhorst (informatie van Anne Sytske Keijser, vogelteller in MUS, Meetnet Urbane Soorten).

De zanglijster is van boven effen bruin; de borst en flanken hebben een beige teint en zijn zwaar gestippeld met "pijlpunten". De vleugels zijn aan de onderkant vooraan oranjegeel.

De minder algemene grote lijster is ook zwaar bestippeld, met rondere stippen en een vleugelonderkant die vooraan wit is. Dan is nog verwarring mogelijk met de koperwiek, maar die is op de flanken en vooraan op de vleugelonderkant roestbruin, met een scherp getekende kop van lichte en donkere patronen.

Zie of hoor je geen zanglijster, dan kan een bijzonder spoor je toch naar deze vogel leiden. Want liggen er rondom een steen of ander hard voorwerp veel kapotte slakkenhuisjes, dan is dat een "smidse": een vaste plek waar een zanglijster huisjesslakken hapklaar maakt.

De zanglijster eet in de herfst en winter ook bessen, maar zijn voorkeur gaat uit naar laag-bij-de-grondse geleedpotigen en regenwormen. Met huisjesslakken als tweede keus, dat wel. Naaktslakken staan niet op het menu, in tegenstelling tot bij egels en spitsmuizen.

Hoewel slakkenkorrels verschillen in hun giftigheid voor vogels en zoogdieren, afhankelijk van de werkzame stof (meestal ijzer-3-fosfaat of veel gevaarlijker metaldehyde), raad ik al deze korrels in je tuin af. Dan maar wat meer vraat door naaktslakken en segrijnslakken. Ten gunste van vogels en andere tuinvriendjes.

Of zoals de zanglijster over slakkenkorrels zou roepen: "kierewiet, kierewiet, kierewiet".

Tekst en foto: Gerard van der Klugt

*Meer info: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12000>
<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/zanglijster>*

**Uitgebreide service
en garantiepakket
van 5 jaar.**

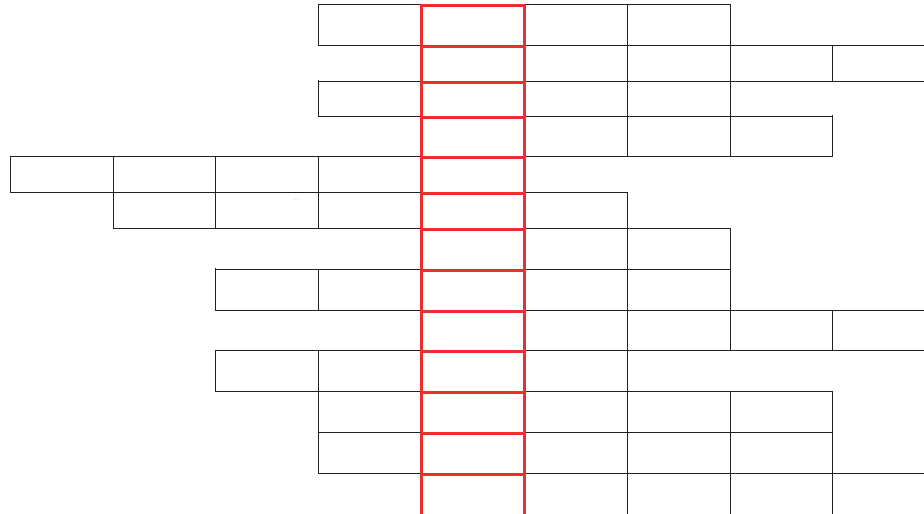
*Groetjes van
het hele team!*

Morsweg 174 | 2332 ES Leiden | +3171 5313498

www.biketotaalpolanen.nl

Woordpuzzel Morsetekens maart 2025

gas
massa
kaneel
binnen
loon
over
knie
tijd
auto
boeken
tarwe
put
scheef

schotel
advies
stof
gebied
golf
werk
kuil
kracht
muziek
land
deeg
damp
proces

Oplissing puzzel december 2024: vuurwerkbrand

Vul in de lege vakjes een woord in zodat het met het eerste woord een nieuw woord vormt en met het laatste weer een ander woord vormt. De letters in de rode vakjes vormen dan verticaal een woord. Stuur uw oplossing vóór **1 mei 2025** naar: info@morsetekens.nl. Onder de goede inzenders wordt een cadeaubon ter waarde van 15 euro verloot.